U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní žalobce: **G. M.**, zastoupen Mgr. Michalem Benčokem, advokátem se sídlem Mariánská 995/62, Praha 12, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2018, č. j. OAM-1004/ZA-ZA06-ZA20-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2019, č. j. 1 Az 50/2018 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Michala Benčoka **se určuje** částkou 3.400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce podal dne 1. 12. 2017 žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice. Ve správním řízení uvedl, že prováděl eskortu vězňů z věznice v Tbilisi na soud. V roce 2012 se k moci dostal premiér Ivanišvili, kterému vedoucí věznice prodal fotografie a videa, na kterých bylo zachyceno mučení vězňů dozorci. Videa a fotografie byly zveřejněny v médiích. Žalobce vyhodili z práce. On a jeho rodina byli několikrát napadeni a museli se odstěhovat z T. do K. a později do N., kde žalobce bydlel před odcestováním do ČR v roce 2016. Incidenty nenahlásil policii, neboť by dotyčného zavřeli a jeho rodina by se šla pomstít. V N., kde bydlel u matky, již nedošlo k žádným incidentům. Rozvinuly se však u něj psychické problémy a astma. Žalobce nebyl a není politicky aktivní. V průběhu řízení žalovanému předložil listinu označenou „O následcích nedostavení se k řízení na státní zastupitelství v Gruzii“, ve které ho soud poučuje o tom, že je povinen se neprodleně

dostavit na státní zastupitelství. Dále se v písemnosti uvádí, že se žalobce má dostavit k Městskému soudu v Tbilisi, kde bude zahájeno vyšetřování.

[2] Žalovaný žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl. V rozhodnutí zdůraznil, že žalobce se s obavou před pronásledováním (útoky) ze strany soukromých osob nikdy neobrátil na státní orgány, které dle shromážděných informací žalovaného (Informace MZV ČR č. j. 123496/2017-LPTP Gruzie ze dne 2. 1. 2018, Výroční zpráva Human Rights Watch 2018 – Gruzie ze dne 18. 1. 2018, Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v roce 2016: Gruzie ze dne 3. 3. 2017 a Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM): Údaje o zemi Gruzie 2016) poskytují proti těmto typům trestné činnosti účinnou ochranu. Výzvu k dostavení se na státní zastupitelství vyhodnotil žalovaný jako zjevně nevěrohodnou (pro její vnitřní rozpornost a formální nedostatky). Žalovaný také poukázal na nesrovnalosti ve výpovědi žalovaného a skutečnost, že poslední tři roky nečelil žádným útokům. Dle žalovaného je v Gruzii poskytována dostatečná zdravotní péče pro léčbu žalobcových obtíží. Za nepodložené tvrzení žalovaný označil politický motiv útěku z vlasti. Žalobci také nehrozí žádná z újem specifikovaných v § 14a odst. 1 a 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobce uvedl, že v posledních třech letech před odjezdem nedošlo k žádnému incidentu (útoku). V Gruzii je zaručena svoboda vnitrostátního pohybu a svoboda zvolit si místo pobytu. Po návratu do vlasti nejsou žadatelé dle Informací MZV ČR č. j. 103507/2016-LPTP ze dne 3. 6. 2016 a č. j. 122554/2016-LPTP ze dne 2. 1. 2018 jakkoliv postihováni. Žalobci tak nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného žalobce podal správní žalobu, ve které zejména zdůraznil, že vyšetřování trestných činů v Gruzii není účinné a nezávislé, a to zejména pokud jde o činy spáchané donucujícími orgány.

[4] Městský soud v Praze žalobu zamítl. V rozsudku konstatoval, že pokud dochází v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu k jeho pronásledování ze strany soukromých osob, musí se nejprve obrátit na orgány svého státu s žádostí o pomoc. Teprve v případě, že je ochrana ze strany státu původu žadatele neúčinná, nebo jinak pro danou osobu nedostupná, může žadatel vyhledat mezinárodní ochranu v jiném státě. Zprávy Human Rights Watch a Amnesty International sice hovoří o problémech s vyšetřováním trestných činů v Gruzii, ale zejména těch, které jsou spáchány policií a bezpečnostními orgány. Na nezávislost justice je pak upozorňováno pouze v případech, ve kterých se jedná o otázky vysoce politické, což není žalobcův případ. Neobrátil-li se žalobce na státní orgány, nelze dospět k závěru, že mu země původu nemůže poskytnout účinnou ochranu před pronásledování soukromými osobami. Obdobné závěry lze vztáhnout i k obavě z vážné újmy. Závěrem soud poukázal na skutečnost, že po přestěhování do N. žalobce žádné problémy neměl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností. Je přesvědčen, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci. Důkazy, které opatřil, nebyly úplné a nedostatečně objasnil důvody, které ho vedly k vydání rozhodnutí.

[6] Soud pak zejména přehlédl, že v Gruzii dochází k soustavnému porušování lidských práv. Ve spise se nenachází podklady, které by se dostatečně zabývaly otázkou nacionalismu a národnostních třenic. Soud tak nemohl mít dostatek podkladů pro závěr o tom, zda diskriminace osob sloužících ve vězeňské službě je či není přímým ohrožením žadatelů, či zda je či není státními orgány v Gruzii trpěna. Žalobce je pro své působení ve vězeňské službě ostrakizován a pronásledován, k čemuž soud nepřihlédl. Orgány v zemi původu nechtějí poskytovat ochranu ohroženým osobám (tedy i příslušníkům silových složek).

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti setrval na dosavadní argumentaci a ztotožnil se s právními závěry krajského soudu. Žalobce nevyčerpal všechny dostupné prostředky ochrany v zemi původu, a není tak na místě mu udělit mezinárodní ochranu. V této souvislosti žalovaný připomíná, že vyšetřování trestné činnosti v zemi původu probíhá standardně. V případě nečinnosti policie či se stížností na její jednání se lze obrátit i na ombudsmana, jenž je v Gruzii velmi silný. Nad rámec žalovaný uvedl, že v Gruzii obecně a soustavně nedochází k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodů svévolného násilí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je včasná, projednatelná a přípustná. Žalobce (stěžovatel) je zastoupen advokátem. Jelikož se jedná o věc mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel za stěžejní pokládá to, že správní orgán (žalovaný) nezjistil přesně a úplně skutkový stav, pročež nemohl správně, obdobně jako později soud, posoudit možnost udělení mezinárodní ochrany (i ve formě doplňkové ochrany) ve vztahu k tvrzenému pronásledování příslušníků silových složek.

[11] K otázce nedostatečného zjištění skutkového stavu (neúplného a nepřesného), odkazuje Nejvyšší správní soud na svou dlouhodobou a ustálenou judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, či ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs

113/2015 - 30, ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81. Podle posledně uvedeného rozsudku musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Žalovaný a následně městský soud při posouzení skutkového stavu vycházeli především z pohovoru se stěžovatelem a dále z informací a zpráv jednotlivých institucí a nezávislých organizací, např. Ministerstva zahraničních věcí České republiky, Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických, Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Freedom House či Human Rights Watch. Uvedené podklady splňují výše jmenované podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury.

[12] Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27). Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu. Stěžovatelem tvrzené pronásledování však nesouvisí s pronásledováním příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti, ale toliko soukromými osobami. V Gruzii tak podle shromážděných podkladů existuje účinná státní ochrana i pro (bývalé) příslušníky vězeňské služby. Stěžovatel neprokázal, že by tato ochrana byla nedostupná nebo nedostatečná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 - 29).

[13] Pronásledování dle zákona o azylu může být azylově relevantní i v případě, že k němu dochází soukromými osobami, ale pouze za předpokladu, že politický systém v zemi původu cizince nedává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů vůči tomuto druhu pronásledování (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48), v projednávané věci stěžovatel tuto možnost měl.

[14] Nelze pominout, že stěžovatel sám tvrdil, že v posledních třech letech, kdy pobýval v zemi původu, nedošlo k žádnému incidentu (pronásledování). Městský soud proto správně uzavřel, že obava z návratu do země původu není důvodná. V této souvislosti soud poznamenává, že od 23. 3. 2019 je Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) dle vyhlášky Ministerstva zahraničí č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, zařazena na seznam bezpečných zemí původu.

[15] Stěžovatel v rámci řízení předložil správnímu orgánu listinu označenou „O následcích nedostavení se k řízení na státní zastupitelství v Gruzii“, a tvrdil, že je dvakrát měsíčně vyzván k soudu. Předložená listina však nese razítko Ministerstva zahraničních věcí Gruzie, ačkoliv je vyzýván soudem, aby se dostavil na státní zastupitelství a před soud, což svědčí o vnitřní rozpornosti. Listině schází elementární náležitosti (označení adresáta, odesilatele, podpis, lhůta k dostavení se k soudu či na státní zastupitelství apod.). Výpověď stěžovatele pak na mnoha místech obsahuje rozpory

a nejasnosti, na které upozornil již žalovaný (srov. str. 6 rozhodnutí žalovaného). Skutečnosti popisované stěžovatelem (zejména útoky soukromých osob) nejsou ničím doložené. Výše uvedené ve svém souhrnu svědčí o nevěrohodnosti stěžovatele.

[16] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek je dostatečně odůvodněn. Soud nenalezl ani žádné zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud vycházel ze shromážděných podkladů (informací) o zemi původu, které i Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Soud tedy neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost je pro výše uvedené podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Usnesením kasačního soudu ze dne 15. 10. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 - 26, byl zástupcem stěžovatele ustanoven Mgr. Michal Benčok, advokát se sídlem Mariánská 995/62, Praha 12. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce hradí stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., náleží advokátovi za jeden úkon právní služby v řízení o kasační stížnosti odměna ve výši 3.100 Kč. K této částce je podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky dále třeba připočíst náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč. Zástupci stěžovatele náleží odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti (podání kasační stížnosti). Celkově proto zástupci stěžovatele náleží odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu kasačního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu